І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 153. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 20-го СЕРПНЯ 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 20, 1965 No. 153. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 19-го серпня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПОКУПЦІ СКОРИСТАЛИ ЗІ ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКУ ВІД ПРОДАЖУ ТОВАРІВ, звітує Білий Дім. Це зменшення виносило $1,750,000,000, і в трьох четвертих із цієї суми користають покупці, бо власники товарів і продавці зменшили ціну на ці товари. Але одна четверта продуцентів не зробили цього досі і використали зменшення податків на свою користь, тому уряд звернувся до них в цій справі та домагатиметься, щоб вони діяли в дусі закону, який Конгрес схвалив на те, щоб подешевшали товари і щоб населення збільшило свої закупи, чим могла б збільшуватися продукція, бо зайшла б потреба продукувати нові товари. Подешевшали товари: авта, ручні годинники, чоловічі ручні годинники, і машинки до писання. Не подешевшали фотографічні рекорди, пера й олівці, сірники та гольфове приладдя.

КОНГРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ СХВАЛИЛА ДЛЯ ДОПОМОГИ ЗАКОРДОНОВІ $3.36 БІЛЬЙОНА, з чого на позички й субсидії для економічної допомоги призначено $2.19 більйона, а на військову допомогу $1.17 більйона. Президент Джансон вимагав на допомогу закордонним запрязненим державам суми $3.38 більйона до чого він пізніше ще додав $89 мільйонів на економічну допомогу Ляосові, Тайландові і Південному В'єтнамові. Палата признала була $3.37 більйона. Сенат $24 більйона, а конференція прийняла компромісову суму $3.36 більйона.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ ПРАВИЛ СХВАЛИЛА ПРОЄКТ ІМІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ, який переслала до повної Палати Репрезентантів. Дебати в Палаті мають початися у вівторок 24-го серпня і мають тривати два дні. Найголовнішою зміною в іміграційному законі є те, що касуються квоти для окремих держав, з яких були визначені числа імігрантів, що щороку могли прибувати до ЗДА. Ці квоти були несправедливі для деяких держав, в тому і для українців, бо вони були високі для Англії, Німеччини й скандинавських держав, а малі для слов'янських країн і для Південної Европи. Новий закон має обов'язувати від 1-го липня 1968-го року. Згідно з ним до ЗДА зможуть впершу чергу прибувати члени родин американських громадян.

АДМІНІСТРАЦІЯ СОЦІЯЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПРОТИ ОБМАНЦІВ, які обдурюють старших людей та записують на медичну опіку в рамках соціяльного забезпечення, побираючи за це гроші у формі вкладок - заплат за медичну опіку. Такі ошусти вже діють в стейтах Н юЙорк і Тексас. Адміністрація соціяльного забезпечення пригадує, що всі ті, які мають право на медичну опіку і належать до соціяльного забезпечення, дістануть потрібні формулярі-друк і зможуть безплатно зголоситися на медичну опіку. Ті, які ще не користають із пенсій соціяльного забезпечення, а мають 65 років, мають після 1-го вересня особисто зголоситися в найближчому уряді соціяльного забезпечення.

ЖОНАТІ РЕЗЕРВІСТИ МОЖУТЬ БУТИ ПОКЛИКАНІ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ, так заявив асистент секретаря оборони Норман С. Пол. Ця заява була потрібна тому, що досі обов'язує зарядження Президента, щоб не покликувати до військової служби одружених резервістів, хоч вони не мають дітей. Тепер нараджуються над тим, щоб відкликати це зарядження Президента з вересня 1963-го року в справі жонатих резервістів без дітей, бо заходить потреба, що треба буде покликувати цю категорію до військової служби у зв'язку з війною у В'єтнамі. Це відноситься до одружених резервістів у віці від 19-го до 26-го року життя. Цих резервістів кликали б до військової служби аж тоді, коли покличуть всіх неодружених резервістів.

У СВІТІ

ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ КОНСТАНТИН ДОРУЧИВ місію створення нового уряду Елясові Тсірімокосові, колишньому соціялістові, який кілька днів тому виступив з партії Централвної Унії кол. прем'єра Георга Папендреу. Це вже третій грецький політик, десигнований королем на нового прем'єра від 15 липня ц. р. коли-то він диміснював 77-літнього Георга Папандреу, відмовившись призначити його також міністром військових справ. Тсірімокос будім-то має шанси здобути більшість в парляменті, всупереч опозиції Папандреу, який хоче вернутися до влади.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ВІДКИНУЛА пропозицію східно-німецького уряду, щоб автоматично продовжити умову про відвідини західніх берлінців у Східньому Берліні до 31 січня 1966. Ця умова вигасає 24 вересня ц. р. Хоча західньо-берлінський Сенат схвалив ту постанову західньо-німецького уряду, проте Соціял-демократична партія, головою якої є посадник Західнього Берліну Віллі Брандт, тавруєс західньо-німецький уряд, що той нібито не рахується з бажанням і настроями мешканців Західнього Берліну.

ЛЮДИ В КОМУНІСТИЧНОМУ КИТАЇ НЕ БОЯТЬСЯ війни, але тамошній уряд приготовляється де неї — твердить Вільям Ц. Вайт. 34-річний колишній американський вояк з Корейської війни, мурин, який відмовився був вертатися до ЗДА, залишився в Комуністичному Китаї, там студіював, працював як перекладач, одружився і тепер переїхав відтіль з дружиною китайкою та двома дітьми до Гонг Конгу. Він твердить, що ніколи не був комуністом, а залишився в Китаї, „щоб пізнати тамошнє життя", вже „не було найгірше". Але він признає, що й останні 4 американські перекинчики вернуться до Америки. Сам він хоче „жити нормальним життям".

ПРЕМ'ЄР ПІВДЕННО - АФРИКАНСЬКОГО СОЮЗУ ГЕНДРІК ВЕРВЕРД ЗАПЕРЕЧУЄ, наче б він провокував свою біло-расову політикою конфлікт з Америкою. Він твердить, що його вимоги, щоб з американського літаконосця „Індепенденс" не висідали в Кейптавні морякимурини та щоб мурини не служили на станиці американської аеронавтики в Південній Африці — було стараннням, щоб не заійшло порушення „законних відносин" в Південній Африці. — ЗДА відкликали заповідженi відвідини літаконосця „Індепенденс" в Південній Африці.

ІНДОНЕЗІЯ ВИСТУПИЛА з Міжнародного Банку для відбудови й Розвитку, чи пак Світового Банку. Цей Банк є агентурою Об'єднаних Націй, а Індонезія виступила з Об'єднаних Націй вісім місяців тому в знак протесту, що членом Ради Безпеки ОН стала ненависна їй Малайзія. Індонезія має уділ у Світовому Банку вартости 220 мільйонів дол., але при примусовому викупі тих уділів заплатять їй не більше, як 5 мільйонів.

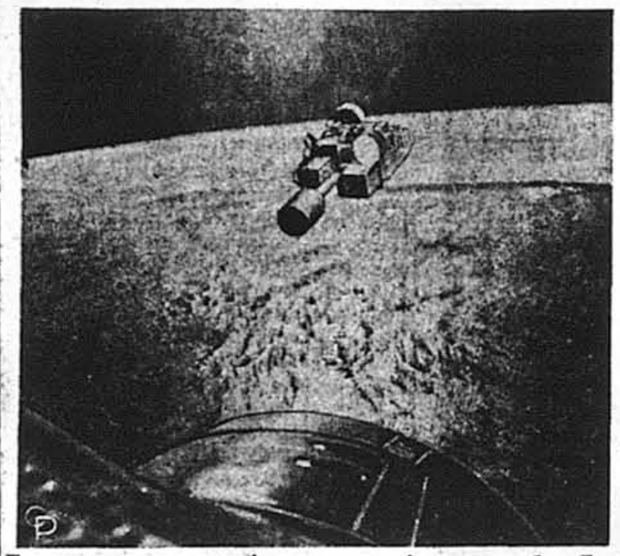
ДОСВІД АСТРОНАВТІВ КУПЕРА І ГОРДОНА ПІД ЧАС 8-ДЕННОГО ОБЛІТУ ДОВКОЛА ЗЕМЛІ В КОСМІЧНОМУ КОРАБЛІ ДЖЕМІНІ-5 МАТИМЕ РІШАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ВИСАДКИ НА МІСЯЦЬ

Гордон Купер

Чарлз Конрад, юн

Так виглядатиме зустріч нового космічного корабля Джеміні 5 з радаровою стацією — РЕП.

Кейп Кеннеді, Флорида. — Запланований на вісім днів обліт довкола Землі астронавтів Гордона Купера та Чарлза Конрада в космічній кабіні Джеміні-5 матиме рішальне значення для підготовлюваного лету і висадки астронавтів на Місяць. Випуск „Джеміні-5" з астронавтами Купером і Конрадом в орбіту Землі був початково запланований на четвер, 19-го серпня, на годину 10-ту перед полуднем. Але коли вже почалася „рахування знизу", виявилася необхідність ще деякої перевірки устаткування кабіни й її випуск відложено на годину 1:15 по полудні того ж дня. У хвилині, як починається друк на пресі цього числа „Свободи" в четвер, 19-го серпня о год. 9-ій рано, всі радіостанції подають постійно інформації про підготову до цього нового історичного лету американських астронавтів.

Головною ціллю космічного корабля Джеміні 5 є виконати перші досліди в тому напрямі, щоб можна було пересісти астронавтам в космічних просторах з одного космічного корабля до іншого, бо така „пересідка" потрібна буде під час подорожі на Місяць. Згідно з проєктом Аполло, три астронавти полетять до Місяця і будуть кружляти, довкола нього а під час того два астронавти на окремому космічному кораблі злетять на Місяць. Після досліду на Місяці, вони злетять вгору і мусітимуть пересісти до того корабля, що кружлятиме довкола Місяця. Астронавти Джеміні 5 робитимуть перші вправи в тому напрямку, щоб можна було пересісти в космосі під час лету з одного космічного корабля до іншого. Якщо вдасться цей 8-денний лет довкола Землі, то американці поб'ють на 73 години теперішній совєтський рекорд. Астронавт Купер і Конрад випустять під час другого кружляння довкола Землі із свого космічного корабля окремий предмет, який почне кружляти довкола Землі в недалекій віддалі від Джеміні 5. Може здаватися, що легко буде зустрітися з тим предметом, який називається Радаровим Оцінюзальним Стручком (Радар Евалуейшен Пад), бо ж він не буде надто віддалений від Джеміні 5, але в дійсності воно є інакше. Проби зустрічатися з тим РЕП будуть відбуватися під час другого до п'ятого кружляння довкола Землі. Труднощі зустрічі є спричинені тим, що цей лет відбувається на великій висоті в космосі і при великій швидкості — поруч до 18 000 миль на годину. Коли Джеміні 5 схоче збіжитися до РЕП і збільшить свою швидкість, то спричинить те, що Джеміні 5 почне летіти в іншій, вищій орбіті, а РЕП буде нижче від повітряного корабля. Зменшення швидкости лету Джеміні 5 спричинить нижчу орбіту корабля, а РЕП буде вище від нього. Та астронавти мають окремі ракети, якими будуть послуговуватися на те, щоб таки зблизитися до того предмету, що імітуватиме майбутній повітряний корабль, до якого треба буде пересідати астронавтам. Джеміні 5 не має в пляні так зближатися до РЕП, щоб можна було його діткнутися, бо це буде завданням астронавтів, які летітимуть в проєкті Джеміні 6 та дальших космічних кораблів, яких буде всіх 12. Джеміні 7 кружлятиме довкола Землі 14 днів. 8-денний лет довкола Землі вистачає на те, щоб випробувати стан здоров'я астронавтів, бо стільки саме триватиме лет майбутніх астронавтів в проєкті Аполло на Місяць і назад. Під час довгого лету довкола Землі астронавти мають ще й інші завдання. Вони будуть фотографувати предмети в космосі і на Землі; фотографувати хмари, щоб можна було порівняти, чи їхні фота будуть подібні до тих світлин, які роблять так звані сателіти погоди. Космічний корабль везтиме комірки з пальним — джерелом електричного струму, що буде першою спробою в цій ділянці. Очевидно, що цей 8-денний лет астронавтів буде дослідом того, який вплив має на здоров'я людини таке довге перебування в Космосі, в районах так званої невагомости.

Підполковник летунства 38річний Л. Гордон Купер молодший має за собою вже один космічний лет, бо 16 і 16-го травня він літав довкола Землі 34 години і 20 мінут в програмі Меркурій в кабіні Віра- 7. Купер є головним летуном під час лету Джеміні 5. Його співпілотом є Чарлз Конрад молодший, 35-річний підкомандор флоти, який є з астронавтом так званої другої ґенерації, прийнятий у вересні 1962-го року. Лет Фжеміні 5 має тривати точно 191 годину і 53 мінути, це значить 8 днів. Віддаль лету — 3 141 000 миль, висота до 219 миль над Землею, що буде рекордом ЗДА.

У ПЕРШІЙ ВЕЛИКІЙ БИТВІ АМЕРИКАНСЬКІ ВОЯКИ ВИНИЩИЛИ СОТНІ КОМУНІСТІВ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗАПЕРЕЧУЄ, НАЧЕ Б МІЖ НИМ І Д. Д. АЙЗЕНГАВЕРОМ БУЛИ БУДЬЯКІ РОЗБІЖНОТІ В СПРАВІ В'ЄТНАМУ

Сайгон. — Одиниці морської піхоти і Сьомого піхотного полку окружили з трьох сторін окупований комуністичними партизанами район за 16 миль на південь від нової американської морсько - летунської бази в Чу-лай і за 315 миль на північний схід від Сайгону та заатакували тамошних коло 2.000 вояків комуністичної повстанської армії. Четверту сторону фронту становило Південно - китайське море. Американська морська піхота висаджувалась на суходіл біля села Вантуонг та водночас інші частини приземлювалися із сотень гелікоптерів. Американське військо заскочило несподівано партизанів, які не встигли застосувати звичайну в таких випадках тактику — розпорошитись по сусідніх селах і в джунглі. У битві брали участь також гармати з воєнних кораблів та літаків, які обкидали заатакований терен бомбами й ракетами. Під кінець першого дня битви американці нараховували 552-ох убитих комуністів. Ті, що пробували втекти чи-то на море, чи передертись через перстінь американських військ — були винищені вогнем Сьомої фльоти та заставами на суходолі. Ціллю цієї американської операції було сперш тільки очистити села довкола бази в Чулай з комуністичних снайперів, які турбували ту американську базу. Щойно в ході операції виявилось, що вперше за всю війну в Південному В'єтнамі вдалося примусити до бою велику збройну частину партизанів і винищити їх. У звідомленні за минулий тиждень американське командування стверджує, що вбито 1.330 комуністичних партизанів; у тому самому часі згинуло 8 американців і 215 південних в'єтнамців. Однак успіх битви під Вантуонгом затьмарений вісткою про наскок кількохсот комуністичних партизанів на відокремлену військову станицю в Даксуті, де 16 американських військових дорадників перебували разом із гірським племенем, що його вони вишколювали. Даскут лежить за 300 миль від Сайгону. Остаточний вислід тієї битви ще не відомий.

Тим часом у Вашингтоні речник Білого Дому заперечив, наче б між президентом Джансоном і колишнім президентом Д. Д. Айзенгавером були будь-які розбіжності в підході до в'єтнамської проблеми. Ця заява Білого Дому була спричинена заявою Д. Д. Айзенгавера попереднього дня. А саме, Д. Д. Айзенгавер заперечив, наче б він прийняв був у відношенні до Південного В'єтнаму тверде зобов'язання боронити його збройною силою проти комуністичної агресії. Айзенгавер, промовляючи на своїй пресовій конференції у минулий вівторок 17 серпня ц. р., підтримував теперішню політику Уряду у В'єтнамі і ствердив, що „коли б комуністи не зупинити у В'єтнамі, то було б куди трудніше і гірше пробувати те саме деінде". Однак водночас він твердив, що в 1954 році не приймав ніякої „військової програми" щодо В'єтнаму, бо тоді не треба було ще її. „Не було тоді іншого зобов'язання у військовому розумінні, як тільки в рямцях СЕАТО", себто Південно-східнього азійського Пакту. Безпосередні коментарі придають постійне значення цій заяві кол. президента Айзенгавера, що президент Джансон кількакратно покликався на те, що він продовжує тільки зобов'язання що його прийняли були у відношенні до Південного В'єтнаму президенти Айзенгавер і Кеннеді. Айзенгавер ствердив тепер, що він у своєму листі до тодішнього південно - в'єтнамського президента Нго Дінг Дісма з жовтня 1954 року, говорив тільки про „допомогу" Південному В'єтнамові, а не про військове зобов'язання. Щойно від 1961 року Америка почала давати Південному В'єтнамові активну допомогу також у військовій ділянці — безпосередньо проти комуністичних партизанів і терористів.

В Успенському Відпусті в Словтсбургу взяло участь понад 10,000 прочан

Словтсбург, Н. И. — Понад 10.000 прочан взяло участь у величавому відпусті у Словтсбургу в неділю 15-го серпня ц. р., прибувши сюди із найдальших околиць. Понад кілька тисяч авт і майже сотня автобусів привезли тих прочан, щоб тут змогли віддати честь Пречистій Діві Марії, пристуити до сп. сповіді та причастя і вмблагати у стіп Пречистої кращої долі для рідного народу. Прощу очолював Стемфордський Владика Йосиф Шмондюк та Шикагівський Владика Ярослав Габро в асисті численного духовенства.

Сл. Божу правив Владика Йосиф, а по обіді Владика Ярослав посвятив воду й відправив молебень до Пречистої Діви Марії. Проповідь в українській мові з часі Служби Божої виголосив Владика Йосиф на тему: Світ потребує помочі Божої Матері, щоб не загинути.

До Служби Божої та Молебня співав пасейський хор церкви св. Миколая під дир. проф. Я. Глинського.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СТАТТЯ ПРО ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА У ШВАЙЦАРСЬКІЙ ГАЗЕТІ

Цюріх. — Швайцарський часопис „Нос Ціріхер Цайтунг" надрукував велику статтю про покійного поета Василя Симоненка та його творчість. Стаття подає в німецькому перекладі уривки із „Щоденника" Василя Симоненка та переклад деяких віршів. Швайцарська газета докладно інформує про творчість Василя Симоненка, а також про стан сучасної української літератури.

ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ АВДИЦІЙ В ЕСПАНСЬКОМУ РАДІО

Мадрид, Еспанія. — Починаючи з 1 червня ц. р., українські авдиції Еспанського Національного Радіо були збільшені з 15-хвилинних передач на одногодинні, з пізнішим подвійним повторенням. Їх можна слухати щодня в годинах: від 17-ої до 18-ої середньо-европейського часу на короткій хвилі 31,20 метра, що дорівнює 9,615 кільоциклям, від 6:30 до 7:30 середньо-европейського часу на хвилях 42,23 метр., 48,84 метр. і 30,93 метр., що дорівнює 7,105, 6,140 і 9,695 кільоциклям та від 13-ої до 14-ої середньо-европейського часу на хвилі 48,90 метр., що дорівнює 6,130 кільоциклям.

Редактор українських авдицій при названому радіо В. Пастущук звернувся у зв'язку з цим до українських установ й організацій у вільному світі із закликом підтримати ці авдиції морально і матеріяльно.

ПРОФ. ПАВЛО ЗАЙЦЕВ ЖЕРТВОЮ НЕЩАСЛИВОГО ВИПАДКУ

Мюнхен. — З кіл близьких до Українського Вільного Університету повідомляють, що з деканом філософічного факультету УВУ, відомим українським літературознавцем і шевченкознавцем проф. Павлом Зайцевим трапився нещасливий випадок: його під час переходу вулиці вдарив трамвай. Важко потовченого професора відвезено до одного з мюнхенських шпиталів. Професорові Павлові Зайцеву тепер — 79 років.

ПОЯВИЛАСЯ ЗБІРКА РЕЛІГІЙНИХ ЕСЕЇВ ВАСИЛЯ БАРКИ

Ню Йорк. — Відомий український поет Василь Барка опублікував тут у видавництві „Січ" збірку есеїв на біблійно-релігійні і літературні теми п. н. „Вершник неба". 116-сторінкова книжка охоплює 39 есеїв, поданих двома циклами: „Вершник неба" й „Орлина книга". Книжка вийшла в мистецькому оформленні мистця-священика С. Кіндзерявого- Пастухова.

ОМУА ПРИГОТОВЛЯЄ 12-ТУ ВИСТАВКУ У НЮ ЙОРКУ

Головна Управа Об'єднання мистців українців в Америці (ОМУА) приготовляє 12-ту річну виставку на час від 14 до 28 листопада ц. р. у галерії Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку. Вона розіслала в цій справі обіжник до всіх своїх членів, але у виставці можуть взяти участь і не-члени ОМУА. Кожний учасник може виставити по два образи, або один великий (до 60 цалів). Скульптори можуть виставити по 4 експонати. Всі експонати мусять бути нові. Присилати експонати можна тільки до 2-го жовтня ц. р. Твори треба присилати на адресу „Юкрейніен Артістс Ассосійшен оф Америка", 149 Секенд Ст. Ню Йорк, Н. И. 10003.

Головою мистецького жюрі є проф. М. Осінчук, а членами мистці: Л. Кузьма, А. Малюца, М. Неділко, М. Черешньовський Всі ближчі інформації дає й експонати з закордону приймає секретар ОМУА, мистець Богдан Васильшин, 41-61 70th Street, Woodside 77, L.I., N.Y.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ТЕПЛОХІД „ІВАН ФРАНКО"

Понад сім місяців знаходиться в плаванні морський пароплав „Іван Франко". Кореспондент „Радянської України" (часопис з 27 липня) розповідає, що „цей чудовий пасажирський лайнер збудований на замовлення нашої країни для Чорноморського пароплавства" в східній Німеччині.

На борту корабля золотом написано ім'я великого українського письменника. Правда, напис зроблено російською: „Иван Франко".

СОФІЇВКА ЗАСИХАЄ

Софіївка — це мальовничий парк міста Умані на Київщині.

Недавно, — пише 13 липня А. Ходзицький у „Молоді України" — заїхав я по дорозі додому в Умань. Думав, що побачу парк ще кращим.

Але мені довелося розчаруватися. Немає квітів, немає тих човнів, що були на ставку. Вікна оранжереї биті. А коли йдеш на Острів кохання, то дізнаєшся, що місток поламаний і по ньому страшно ходити: є всі можливості шугнути у воду. В парку чути п'яні голоси.

ПО 12 - 14 ГОДИН ДЕННО

Скарги на неуважність продавців переважно бувають по обіді, — пише про торговельну мережу Києва Г. Загадченко („Рабочая Газета" з 21 липня). Чому? Продавці працюють п'ять-сім днів підряд, по 12-14 годин денно. А чому вони не працюють нормально? Тому, що продавці дістають крам під звіт і по закінченні зміни мусять перечислити залишки і віддати наступному. Для цього треба було б припинити торгівлю на кілька годин. Щоб не передавати крам щоденно, вони працюють тижнями з ранку до вечора, а потім тиждень відпочивають.

ВСЮДИ ПАТРУЛІ

„Не загине жаден колосок, жадна зернина", — пише Б. Сінкевич, кореспондент „Молоді України" (часопис з 16 липня) про жнива в Ямпільському районі на Вінниччині.

„Віля агрегатів, і на токах, куди звозитимуть зерно, і на скиртуванні соломи — скрізь розставлено комсомольські патрулі".

ЩО БАЧИЛА ЛИПА

Липи й каштани! Без них важко уявити собі Київ.

Київський каштан — не такий уже й старий мешканець у місті над Дніпром, — розповідає С. Борисенко в „Молоді України" з 16 липня. „З'явився він там лише 150 років тому. „Лише", бо в порівнянні з розлогою липою, що притулилася неподалік Десятинної церкви, він — зовсім малюк. Тому медовому дереву, найстаршому древесному мешканцеві Києва, лісоводи дають не мало, не багато — близько тисячі років! Виходить, липа бачила те, що київським каштанам, мабуть, і не снилося: татаро-монгольські орди, великих київських князів, возз'єднання України з Росією".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Д-р Кінґ у ролі миротворця

Д-р Мартін Лютер Кінґ, протестантський пастор, є одним із лідерів американських муринів. Він став відомим у міжнародному світі, коли дістав мирову нагодору Нобеля за проповідування мирних засобів у боротьбі за муринську рівноправність. Але, мабуть, отримання тієї нагороди вплинуло на зріст амбіцій д-ра Мартіна Кінґа. Кілька днів тому він заявив, що рішив вислати у справі замирення у В'єтнамі листи до президента Джансона, совєтського прем'єра Косиґіна, комуно-китайського диктатора Мао Тсе-тунґа, північно-в'єтнамського ватажка Го Чі Мінґа, південно-в'єтнамського прем'єра Нґуєна Као Кі і навіть до проводу „Фронту Національного Визволення", що керує терорестично - партизанським рухом комуністів у Південному В'єтнамі, адресу якого дістав від когось з Об'єднаних Націй.

В Америці існує закон, т. зв. Лоґен-Акт, який забороняє приватним громадянам переговорювати з будь-котрою чужою державою в імені американського Уряду. Лякаючись, щоб цієї акції не підтягнено під отой закон, д-р Кінґ застерігся, що його заклик не заторкуватиме „політичного ані військового аспекту" в'єтнамської проблеми, а тільки проявлення „доброї волі до переговорів". „Чого тепер треба — заявив він журналістам — це тільки першого кроку до встановлення взаємного довір'я і респекту . . ."

Очевидно, д-р Мартін Л. Кінґ — людина надто інтеліґентна, щоб він не знав, що обчімхані з будь-яких „політичних і військових аспектів" проповіді не переконують осіб типу Мао Тсе-тунґа, Косиґіна чи Го Чі Мінга. Яка ж дійсна інтенція криється за таким дивоглядним задумом? Д-р Кінґ підписав уже в міжчасі заклик в цій самій справі від вісьмох лавреатів Нобеля, з відомим атомовим ученим, лібералом-пацифістом Лайнусом Павлінґом у проводі. Логічно насувається думка, що д-р Кінґ хоче тепер підкреслити не тільки свій власний пацифізм, але й породити враження, що він є виразником поглядів 20-ох мільйонів муринів в Америці. Коли взяти на увагу, що пацифізм, який проповідує гасло „миру за всяку ціну", є в сучасній міжнародній дійсності рівнозначний не тільки з невтралізмом і співіснувальністю, але й просто з угодівством, то було б дуже сумно, коли б „миролюбний жест" д-ра Кінґа став водою на млин ворожій пропаґанді, що ось в Америці існує сильна внутрішня опозиція проти політики Уряду.

В З'єднаних Державах є багато видатних громадян з відомими у широкому світі іменами та великими заслугами для культури людства. Як це виглядало б і до чого це довело б, коли б кожний із них почав розсилати до голів різних держав листи з „приватними" закликами і порадами. Як це виглядає, щоб на одну дошку ставити власного Президента з Косиґіним, Мао Тсе-тунґом і Го Чі Мінгом та закликати до „взаємного довір'я і респекту"?! Деякі коментатори з'ясовують той виступ д-ра Кінґа дуже скромним тактичним ходом — підвищити свій персональний престиж в очах муринської спільноти в Америці, де за впливи змагаються різні її лідери. Коли так, то д-р Кінґ обрав дуже поганий засіб для поглиблення своєї популярности. Д-р М. Л. Кінґ доказав тільки давню правду, що можна бути добрим організатором і проповідником, але поганим державним мужем.

Відставка Луки Паламарчука

Проведена на становищі т. зв. міністра закордонних справ Української ССР президією Верховного Совєту цієї ж УССР зміна, яка виявилася в раптовому усуненні дотеперішнього керівника цього наскрізь фіктивного міністерства Луки Паламарчука, не викликала й не викличе ширшого відгомону ні в світі, ні в самій Україні. Про те, що існує якесь „міністерство закордонних справ Української ССР", на Україні мало хто знав. Невідомим для ширшого загалу українців залишилося й прізвище Луки Хомича Паламарчука, який очолював це міністерство протягом одинадцяти років. В міжнародному світі знали про Луку Паламарчука і про його міністерство тільки в колах нюйоркських ОН, куди він приїздив майже кожного року для участи в сесії Генеральної Асамблеї.

Цілковитою фікцією було міністерство Української ССР від самого початку його створення, тобто від 1944 року, коли Москва усвідомила, що незручно вимагати місця в Об'єднаних Націях для держави, яка не має ні свого міністра закордонних справ, ні навіть можливости вести будь-яку дипломатичну діяльність на міжнародному терені. На першого „міністра закордонних справ Української ССР" десиґнувала була Москва в 1944 році совєтського драматурга сталінського хову Олександра Корнійчука. Уся міжнародно-дипломатична активність цього „товариша" виявилася в написанні тенденційної п'єси „Місія містера Перкінса в країну большевиків". Після кількамісячного „міністрування" Корнійчука на становище „міністра закордонних справ УССР" призначено з Москви „старого большевика" і комінтернівського діяча Дмитра Мануїльського. Семирічне перебування Мануїльського на цьому пості також нічим замітнішим не проявилося. Поклавши з дозволу Москви свій підпис на деяких міжнародних договорах, Мануїльський в 1953 році „важко захворів" і був відставлений на роботу в Інститут історії АН УССР. Третім з черги міністром в цьому „міністерстві" став совєтський економіст Анатоль Барановський, міжнародна діяльність якого виявилася в кількох виступах на форумі ОН й у парафразуванні промов його зверхників із Москви — міністрів закордонних справ СССР. Про те, що цей „міністер" не мав ніякого значення характеризує найкраще той факт, що в офіційній Українській Радянській Енциклопедії про нього не подано й одного рядка згадки. Практично за урядування А. Барановського в 1952-54 роках керував міністерством його заступник Лука Хомич Паламарчук, що перейшов на становище „міністра закордонних справ" із редакторського стільця в газеті „Радянська Україна".

Час урядування Паламарчука на цьому пості тривав майже повних одинадцять років, а коли враховувати його „заступництво", то й тринадцять років, але й він не записався нічим важливішим ні в міжнародній історії, ні в хроніці УССР. Єдиним його „успіхом" було створення в 1958 році під тиском генерального секретаря ОН Даґа Гаммершилда і за згодою Москви постійного представництва УССР в Об'єднаних Націях, що його очолювали такі норотичні каґебісти, як П. П. Удовиченко й усунений минулого року Лука Кизя, на місці якого „урядує" тепер якийсь С. Т. Шевченко. В усіх своїх виступах в ОН Паламарчук, як його попередники, був тільки підголоском „всесоюзової" московської делеґації.

Сьогодні Луку Паламарчука відставлено, як доводить повідомлення про його перехід на „іншу роботу", в політичне небуття.

Відсутність його нічого в режимній дійсності в УССР не змінює. Фіктивність такого міністерського посту, як його займав Паламарчук, підтвердила й сама Москва, не здогадавшись призначити на його місце нового „міністра закордонних справ". „Суверенна УССР" може обійтись й без нього.

Мих. Килимний

БОРСАННЯ В ПОСТІЙНІЙ КРИЗІ

(1)

Останнім часом, у пресі вільного світу мало не відразу з'явилися статті та інформації з передбаченням „недалеких вирішальних змін" в СССР. Пишуть про це докладно і різно в ЗДА, Англії, Франції, Західній Німеччині і навіть у країнах Латинської Америки, в пресі якої взагалі все купи тримається на тоненькій ниточці, що рветься дуже й дуже часто. Це є сьогодні „найновішою" міжнародною темою, якій приділяють чимало місця в багатьох часописах та журналах.

Різні автори подають всілякі шляхи до тих змін, не виключаючи й „великої революції" в „п'ятирічному відрізкові часу". Притоками до таких міркувань насамперед є очевидний тепер для всіх майже остаточний крах „соціялістичного" сільського господарства, далі слідують ідеологічні провали комунізму у всіх ділянках — від культури й мистецтва починаючи та побудовою „соціялістичного табору країн" кінчаючи, сюди ж допасовують виразний конфлікт між „батьками й дітьми", тобто між старшим і молодшим поколінням. Говориться ще про неможливість утримання постійного терору, про зростання вимог мас населення поліпшити його матеріяльний стан і нарешті про шукання методів переставлення промисловости на рейки, більш наближені до „капіталістичних".

Цілком слушно, сучасний комунізм, особливо в СССР, терпить всебічну кризу (правда, неоднакову відносно різних ділянок), але кризові явища для нього зовсім не нові. Якщо б самі ідеї комунізму були привабливі та сприйнятливі для більшости людства, то їх не треба б насаджувати силою, безоглядною диктатурою і кривавим терором, як того вчили Маркс з Енґельсом і як те практично здійснювали та здійснюють їхні, в тій чи іншій ммірі послідовники, — Ленін, Сталін й ін. Адже ідеї християнства для своєї перемоги, для сприйняття їх величезною кількістю людства не потребували ЧК-ГПУ-НКВД-КҐБ, сибірських заслань, штучного голоду і т. п. Навпаки, носії тих ідей самі часто переходили всілякі тортури, переборювали неймовірні труднощі й перепони, нічого не лякаючись, бо свято вірили в своє праве діло, в чистоту, в добру і потрібну для людства свою мету. Отож, криза комунізму міститься в самому його зародкові, в невідповідному для людського загалу проведенні його в життя.

Пророкування швидких змін у червоній імперії, аж до „великої революції" включно, теж не є ніякою найновішою темою. Про це надзвичайно багато писалося й говорилося відразу після перемоги комуністичного режиму на теренах колишньої царської Російської імперії. Тоді у всьому світі твердили про „кінець" комунізму не тільки протягом п'яти років, а навіть п'яти, а то й двох місяців. Однак, нічого подібного не сталося, передбачення в термінах явно завели їх авторів і тих, хто їм вірив.

Тому, нав'язуючи до „найновіших" міжнародних калькуляцій і передбачень, треба кинути погляд також у минуле, зробити порівняння з сучасним станом, і потім поставити прогнози на майбутнє.

„Крок назад" Леніна

Історія світу, здається, не знала ще жадного суспільства, яке б так швидко приходило та прийшло до кризи, як це сталося з суспільством комуністичним, винайденим Марксом і Енгельсом, виплекуваним Леніним, Сталіним та іншими.

Доводиться одверто визнати, що одним з перших, хто спостеріг кризу комунізму і то майже в перших днях його післявоєнного, мирного ставання - будівництва був В. Ленін. Гасло останнього „крок назад — два вперед", було чинне лише в своїй першій частині. Запроваджуючи відомий НЕП (Нову Економічну Політику), Ленін таки дійсно зробив крок назад від теоретичних настанов комунізму та від його практичного запровадження у воєнних часах, за так званої „громадянської війни".

Це помічалося і в сільському господарстві (зворот до середняцьких і навіть більших, „куркульських", чи то пак „культурних" господарств), і в промисловості (толерування приватної торгівлі, кустарних варстатів, приватних підприємств з числом до 40 робітників тощо і навіть трохи в ділянці людські думки, дозволяючи на маленькі потічки для вільного слова в справах побуту, культури, мистецтва, літератури). Ленін так і відійшов з життя, зробивши тільки „крок назад" . . .

Боротьба за диктаторську владу

Наслідники Леніна, спочатку доволі численні, порізному підходили до залишеної їм спадщини. Всі вони, теж добре розуміючи й наочно спостерігаючи кризу комунізму, в обличчі такого факту неминуче мусіли замислюватися, як далі бути, кожного разу майже по-гамлетовському повторювали питання Чернишевського „Що робити?".

По смерті Леніна, виникли чотири найбільш відомі течії „рятівників" комунізму, очолювані Троцьким, далі Зінов'євим-Каменєвим, потім Бухаріним-Риковим і нарешті Сталіним.

Троцький кинув гасло „перманентної революції". Згідно з його тлумаченням, комунізм у звичайних, мирних умовах деґрадує, вироджується, здатний іти тільки назад, а не вперед. Лише систематичними зривами, повстаннями, революційними вибухами мас проти кожночасно правлячої верстви можна забезпечити рушійну силу та „чистоту" побудови комуністичного суспільства. Він стояв за радикальне та безоглядне впровадження в життя всього того, що випливало з задумів „теоретичної спадщини" Маркса, Енгельса й частково Леніна, з його, Троцького, численними додатками та виправленнями.

Зінов'єв і Каменєв, теж репетуючи за радикальні та безоглядні методи, не поділяли, однак, настанови про „перманентну революцію", яка ховала в собі загрову скрутити голови також їм особисто. Очевидно Троцький, спираючись на таке гасло, мав на увазі справді криваво усунути з Кремля всіх вельмож, дібраних і залишених Леніним, а самому зробитися необмеженим диктатором та повновладним господарем у червоній імперії. Саме цим найбільше пояснюється той факт, що Сталінові дуже легко повелося нацькувати всіх тодішніх кремлівських можновладців проти Троцького й виперти його в далекі світи, а потім навіть фізично знищити.

Бухарін - Риков були за повільне впровадження комунізму, особливо на селі. Відоме гасло Бухаріна про поступове „вростання куркуля в соціялізм" практично відсовувало останній на невизначений час. З тактичних міркувань Сталін коротко спілкує з Бухаріним - Риковим, з правою опозицією і скручує карки Зінов'єву-Каменєву та лівій опозиції в цілому. Позбувшись Троцького, Зінов'єва, Каменєва — Сталінові вже легше було розправитися з Бухаріним та Риковим, яких теж, разом з їхніми однодумцями, поставив під „стєнку"..

Період неперебірливої, кривавої боротьби за одноособову владу після смерти Леніна є яскравим, речевим показником глибокої кризи на самих верхах комунізму, і в ідеологічній і в практичній площинах. Тоді вже гаразд виявилося, що червоні московські провідники бачать у комунізмі лише зручний засіб для захоплення та втримання при собі необмеженої влади. До такої влади, зрештою, прийшов Сталін.

Сталінщина — кульмінаційний пункт кризи

Сталін перелицював Троцького, з його „перманентною революцією", на свій лад. Він з власної волі проводив такі „революції" серед партійно-державної верхівки СССР. За його наказами, ҐПУ - НКВД кидало до своїх м'ясорубок кого забажало, до заступників та помічників самого Сталіна включно. Та, перемігши всіх своїх суперників і здобувши нічим необмежену одноособову владу в червоній імперії, Сталін ніскільки не то не усунув, а навіть не полегшив кризи комунізму. Найбільше та криза виявила себе в питанні села.

(Далі буде)

І. Василишин.

МОЛОДІ АМБАСАДОРИ УКРАЇНСТВА

Покидаючи рідну землю, взяли ми на себе зобов'язання гідно репрезентувати наш нарід серед чужинців, обороняти його добре ім'я, опрокидувати поширювані ворогами брехні і наклепи на нас, голосити на кожному кроці нашу українську правду і здобувати для українського народу приятелів і союзників у його змагу за волю.

До сповнювання цієї місії обов'язаний кожний з нас — чоловік і жінка, умовий чи фізичний робітник, більше чи менше образований, старик чи молодець ба навіть і малолітній школяр.

Нагоду до цієї прислуги Україні знайдемо в кожний час і на кожному кроці — в фабриці чи в якомусь уряді, в собвеї, автобусі чи на вулиці, в церкві, театрі, ресторані чи в крамниці, при праці чи на дозвіллі.

Чемною, гідною поведінкою, працьовитістю, солідністю і ввічливістю, пошануванням чужих поглядів, але й твердою поставою там, де йдеться про оборону українських інтересів — всім цим звернемо на себе увагу наших співгромадян, які за це будуть нас шанувати, а, довідавшись хто ми, стануть шанувати і наш нарід і його стремління та й не тільки не ставитимуть перепон на його шляху до омріяної мети, але ще й самі стануть йому на оборону й допомогу.

Зокрема повинні ми систематично висловлювати й опрокидувати фальші, від яких кишить у тутешніх часописах і журналах, в шкільних підручниках, словарях і енциклопедіях, а які непоінформовані, добродушні американці допомагають поширювати на різних мітингах, в радіо, телевізії в театрах чи школах.

З приємністю годиться відмітити факт, що на тому фронті бачимо щораз більше свідомих борців, а в результаті цієї боротьби прибуває нам щораз більше симпатиків і приятелів. А наші вороги щораз більше мусять рахуватися з тим, що вони про нас говорять чи пишуть, бо знають, що зараз знайдеться хтось, хто виявить їхню неправду

В нашій пресі знаходимо часто повідомлення про виступ того чи іншого нашого чільного громадянина в обороні української правди.

З приємністю стверджуємо факт, що роблять це не тільки досвідчені громадські діячі, але й представники нашого молодого, здавалося б недосвідченого ще, покоління, а навіть діти. Декілька прикладів:

Професор одного коледжу згадав у своєму викладі про наш давній, на цілий світ славний лицарський епос з 12-го віку „Слово о полку Ігореві" і назвав його „дорогоцінною перлиною російської літератури, ща являється свідоцтвом старої російської культури".

На це встає український студент М. Н. і сміло заявляє, що це неправда, бо „Слово" є твором українського автора, який оспівує в ньому діла українських князів. Москалі присвоїли собі цей твір і тепер баламутять чужинців.

Заскочений цим несподіваним виступом професор просить дати йому відповідні матеріяли, які переконали би його, де лежить правда. А кілька днів пізніше переконаний вже професор спростував свої попередні твердження, перепросив українських студентів і просив їх поправляти його, скільки разів він, полягаючи на стороннично складених підручниках, скаже щось незгідне з історичною правдою.

Інший випадок: в одному ню-йоркському гайскулі назвав американський професор у своїй лекції з історії гетьмана Богдана Хмельницького „бунтарем", який „підбурював темну селянську масу до різні жидів й інтелігентської верстви" . . .

На це зареагував негайно студ. Л. вияснуючи, що Хмельницький — це не якийсь „бунтар" — головоріз, лише український національний герой і гетьман України, який провадив український нарід до боротьби за волю. Він поборював не жидів ані якусь „інтелігентську верству" лише гнобителів українського народу.

Професор дав себе переконати і не тільки відкликав своє твердження, але ще й похвалив відважного студента.

Ще один випадок, що мав місце минулого року на світовій виставці в Ню Йорку. В павльйоні російської православної церкви викладає провідник (ґайд) численно зібраним туристам, що Росію охрестив славний російський князь Володимир великий 988 р. і що з того часу стає вона не лише релігійним, але й культурним центром для цілої східньої Европи. На це зареагував приявний там припадково наш студент К. приблизно так: „Панове, цей джентлемен говорив Вам неправду. Володимир Великий був не російським, лише українським князем і княжив не в Москві, лише в столиці України Києві над Дніпром. Правда, що з Києва поширилась християнська релігія і на Росію, але це сталося кілька сот літ пізніше". Далі став студ. К. розказувати історію поневолення України Москвою і про безперервні змагання України за відзискання незалежности.

Накінець ще один найновіший приклад.

Припадково попав мені в руки товстенький, весь записаний зошит 12-літнього учня 6 кляси українознавства т-ва „Самопоміч" в Ню Йорку А. Я. Учителька щоденної американської школи, до якої він ходив, дала своїм учням на домашню задачу тему: „Напишу, що знаю про котрунебудь европейську країну". На цю тему записав Я. гарним, чітким почерком увесь зошит. Він поділив собі матеріял про Україну на окремі розділи такі як: географічне положення України, природні багатства укр. землі, промисл і торгівля України, населення —

(продовження на 3-ій стор.)

ГОЛОС ЧИТАЧА

СПІЛЬНІ ЧИ ОКРЕМІ ТАБОРИ МОЛОДІ

Дискусія навколо питання спільних чи окремих таборів молоді провадиться яких уже десяток років, хоч і не виходило це на поверхню широкого громадянства. Натиск Головної Старшини Пласту за створення окремих таборів особливо посилився 5 років тому, після нещасливого випадку у таборі „Новий Луг". Є українське прислів'я, в якому говориться, що опікшися на молоці дме і на холодну воду. Старшина Пласту, щоб заасекурувати себе на випадок, щоб „чогось" не трапилось у спільних таборах молоді, влаштовує окреме таборування. Вважаю, що таке рішення іде по лінії найменшого опору, це бажання зняти з себе відповідальність за одну з найголовніших частин виховання молоді. Батьки посилаючи своїх дітей до молодечих організацій і таборів, потребують, щоб організація допомогла не лише зберегти в дитині український дух, але також щоб навчила молодь бачити в особі протилежної статі впершу чергу товариша, щоб навчили хлопців і дівчат встановлювати межу дозволеного і недозволеного, щоб з допомогою спільного таборування поширювалися знайомства української молоді з різних місць.

Провід молодечих організацій, обезпечуючи собі спокійний сон в окремих таборах, також спокійно заявляє, що він не відповідає за те, що може трапитись поза табором. Якщо прямої відповідальности провід і не несе, то відповідальність за моральний стан кожної української дитини несуть не тільки батьки, але також школа, Церква, молодечі організації і ціле українське суспільство. Заперечуючи організацію спільних таборів молоді, дехто пробує пояснити, що, мовляв, не вистачає виховників для спільних таборів і приміщень. Це правда, що кількість виховників з кожним роком меншає, а відповідальність у спільному таборі збільшена. Одначе, це питання може бути вирішене в спосіб запрошення „цивільних" осіб, які хоч і не пластуни чи сумівці, могли б бути великою допомічною силою для нагляду і виховання молоді. Що торкається намагання пояснити браком приміщення для спільного таборування, то мені здається, що це не поважна причина, бо із збільшенням таборовиків збільшується і матеріяльні можливості розбудови табору. Крім цього, адміністративні витрати в спільному таборі є менші ніж сума адміністративних витрат в двох окремих таборах, і є більша можливість продовжити час таборування. Останнє теж має значення, якщо ми хочемо зміцнити вплив виховання. Окремі табори створюють особливу незручність для батьків, які мають доньку й сина, також і для самих дітей, які звикли бути разом.

Ілля Демиденко
Рочестер, Н. Й.

Х. Довгалюк

ВЕСІЛЛЯ В КРИВІЙ ЛУЦІ

(3)

У великий піст він вчився грати в пивниці, а як на дворі тепліло, йшов на річку Горинь, в берестовий лісочок, сідав там на пеньку і грав цілу ніч. Старі люди кажуть, що Адам так грав в берестах, що звуком своєї скрипки скликав всіх опирів і відьом. А з яру прилучався до них і „той" з ріжками та з хвостиком і вони там творили видовище, аж поки півень не співав своє перше „кукуріку". Тоді вся нечесть розбігалася, а Адам блідий, вимучений, йшов спати.

На весіллі з Адамом грало вісім музикантів, але то все були „додатки". Все ж Адам своїх музик шанував, а особливо Софрона, що грав на барабані. Так вибити такт, задзвеніти тарілками і „приухнути", вмів лише Софрон і ніхто інший. Друга скрипка також була можлива, але, порівнюючи з Адамовою, то був ще сирий матеріял, і тому не раз Адам кидав тон першої скрипки і перелучався в тон другої, щоб поправити Саву. Тоді в оркестрі чулося велику прогалину, аж поки Адам вертався із своєю скрипкою на своє місце.

Все своє життя Адам провів на весіллях і ніколи не був п'яний. Там, часом, для годиться, вип'є келішок-два, але щоб напитися, то ні. Але з п'яними свашками і всім весільним світом він вмів заграти п'яного ліпше, як професіональний артист на сцені. Його лише денервувала одна пісня, яку часом свашки йому співали:

А музика-лядащица,
цілий тиждень волочиться,
Від суботи до суботи,
Не береться до роботи .

В цьому місці Адам ніяковів, хоч знав, що то не йому особисто співали, але він переставав грати з душею і його скрипка рипіла, як Савова. А як співали другу пісню:

Ой грай, коли граєш,
Коли з лика смика маєш,
Як не граєш, то покинь,
То найдеться такий...

Адам знав, що це щирий жарт, підхоплював тон, підморгував вусом, притупував ногою і виходило так гарно як на весіллі . . . Софрон вистукував різні штучки на барабані, захлистувалися від щастя клярнети, сміявся тенор, ніби голуб, воркотав баритон, тільки бас поважно охав, але його не було виразно чути.

На басі грав Корній. То був Адамів клопіт, бо час від часу Корній впивався і тоді не грав, а розпрягався з баса, клав його серед хати а сам „гасав довкола навприсядки гопака". Корній, як був злегка п'яний, то грав добре, не фальшував, подавав приємний звук, але музики ніяк не могли кінчити грати танець. Бо, як всі вже зупиняться, то Корній, як на гріх, ще раз дмухне в бас і тоді виходить не влад; хтось з музиків підхоплює тон і знову грають те саме без кінця . . .

Ще можу сказати про Адама, що він був добрий християнин і великий патріот. Як прийшла до влади „власть совєтов" і казали Адамові грати на мітинґу „Інтернаціонал", то він того наказу не виконував й „Інтернаціоналу" не грав. Він казав, що грає лише те, що людське, а „Інтернаціонал ваш і грайте його сами". І не грав. Оце все про Адама. Шкодую, що забрав трошки часу читачам, але я зробив це з обов'язку, бо з музиками на весіллі приходиться зустрічатися на кожнім кроці, і тому добре мати про них хоч малу уяву, хто вони.

**

А тепер почнемо про весілля. Весілля починається в суботу, ввечері. Тоді зустрічають гостей, печуть коровай, просять на весілля. Це все мало загальну назву — Головиця. Весільне подвір'я, вулиця чисто заметена, посипана кольоровим піском; тому, що то було перед Зеленими Святами, то брама, мурований паркан і вся будо, а особливо хата, були прикрашені гілками молодої липи і берези, в сінях і в хаті долівка посипана „татарським зіллям". Випар і запах із зілля і липи, запах смаженої капусти, перевищували запах вишневого саду, в якому стояла хата. Варто було лише з вулиці кинути оком, то зразу було видно, що крім Зелених Свят в домі Прадунів не звичайна подія. Так, тут, весілля. Незадовго будуть з'їжджатися гості. Але першими приїдуть весільні музики, бо лише з ними можливо мати справжній ефект при зустрічі весільних гостей.

. . . А, ось і весільні музики їдуть. Як тільки в'їхали в село, Адам дав знак і музики „врізали" марш. Коні, сполошені музикою „виросли" на ногах, пішли легкою ходою, натягали віжки, роздували ніздря і здавалося, що з них виходив не звук страху а гордости.

Іван тримав коні, а я сидів рядом і не знав, як утримати в моїх грудях цю веселку радости, бо знав, що вулиця надто коротка, і, як приїдемо під ворота молодого, хвилина такого щастя обірветься і вороття не буде. Діти вибігали з хат, дівчата із-за перелазів махали руками і все було мабуть так, як Іван хотів.

Під'їхавши до брами весільної хати, музики перестали грати. Коні зупинились, відпружились, а музики пішли в сіни, де Адам „різанув" На Добридень". Цей музичний твір, мабуть, ніде ніким не записаний, має красу в величності звуку. Старші жінки хустинками витирають очі, а Дмитро Прадун почав відчиняти вікна. Це зауважила Прадуниха і кричить:

— Дмитре, зачини, не пускай мух до хати!

— Я не для нух, — відповідає Дмитро. — Хай усі чують, що в мене весілля!..

Прадуниха розсміялася, додавши, що в старого і малого той самий розум . . . Дмитро нічо не відповів. Він сів на лавку і слухав, як бухало в його грудях серце, і відчував, що попадало в такт Софронового барабана, і від того йому було легко дихати . . .

(Далі буде)

Американське НТШ передало в дарі Кардиналові Сліпому пам'яткову чашу

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА вшанувала особливим способом свого довголітнього члена, Їх Еміненцію Кардинала і Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого, жертвуючи йому як символічний дар — дорогоцінну золоту чашу роботи віденсько-львівської ювелірної школи з 18 сторіччя та відповідну, артистично виконану грамоту. Вручення цього символічного дару відбулося 27-го червня в годині 5-ій по полудні, під час Святочної Академії в авлі Папської Семінарії св. Йосафата в Римі, в присутності численно зібраних церковних і світських достойників, науковців, зокрема членів Наукового Товариства ім. Шевченка, представників Української Громади в Римі з д-ром В. Федорончуком на чолі, Заряду СС. Василіянок, СС. Служебниць, оо. Салезіян, оо. Редемптористів, студентів богословії та численних гостей. З церковних достойників слід відмітити Преосв. Василя Крістеа, румунського Владику, Впр. о. Архимандрита Т. Мініші з Криптоферрару, Монс. М. Ріцці від Св. Конґреґації Східньої Церкви, Монс. Арріґі з Секретаріяту для З'єдинення Християн, о. Й. Гіля, ректора Папського Інституту Східніх Наук, представників Верховного Заряду оо. Василіян.

Академія почалася псальмом „Хваліте Господа", що його відспівав хор питомців. Святочну промову виголосив Архиєпископ Кир Іван Бучко, почесний член НТШ, звертаючися напочатку по-італійськи до неукраїнських гостей, а по-українськи до Кардинала і Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого, та всіх присутніх.

Кир Іван Бучко сказав, що вся спільнота тішиться безмежно, що Боже Провидіння зберегло живим нашого Первоієрарха-Мученика для виконання особливих завдань у Христовій Церкві. Український нарід дякує Всевишньому за геройську поставу Їх Еміненції Кардинала Сліпого в обороні нашої Святої Церкви й прадідівської віри, — поставу, що перетриває віки, бо є синтезою геройських чеснот українського народу, що від віків змагається за свободу і суверенну державу. Кардинал Йосиф Сліпий в найтяжчій хвилині нашої історії кинув визов долі, що її ворог хотів накинути нашому народові, зв'язуючи його політично і релігійно з Москвою. І впродовж 18 років найтяжчих знущань та мук в московських тюрмах і сибірських ляґрах Боже Провидіння зберегло його живим для добра Св. Церкви і українського народу. На честь звільненого Первоієрарха відбулися по цілому світі численні торжества, на честь звільненого Верховного Архиєпископа Митрополита Страдника — влаштовано врочисті академії, концерти та наукові конференції. Також і Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА, оця найстарша українська наукова установа, що за кілька

П. Е. Архиєпископ д-р Іван Бучко передає з уповноваження і на прохання Управи Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА чашу Його Еміненції Кардиналові, Верховному Архиєпископові д-рові Йосифові Сліпому. Поруч арх. Ів. Бучка стоїть о. д-р Марусин. Чашу ювелірної роботи з 18 сторіччя уфундували 115 членів НТШ, відповідну грамоту зладив арт. мал. Яків Гніздовський, чашу відчистила й примістила у спеціяльно зладженій касеті найбільша ювелірна фірма в Ню Йорку Тіффані, 5 Ев.

років буде відзначати сторіччя своєї діяльности, дала особливий вияв своєї глибокої пошани Первоієрархові Української Катол. Церкви, своєму Митрополитові-Ісповідникові Йосифові Сліпому — передаючи йому символічний дар, золоту чашу та відповідну грамоту. Архиєпископ Кир Іван Бучко, що як єдиний сьогодні почесний член НТШ переводив акт вручення цього дару Американського НТШ, зазначив, що це символічний дар, бо чаша — це передусім символ терпінь, що їх кожна людина мусить перенести на цьому світі. Оця чаша, що її передано Їх Еміненції Йосифові Кардиналові Сліпому, це символ страждань, що Їх Еміненція переніс за Св. Українську Церкву і весь український нарід. На окрему увагу заслуговує тут сам факт, що цей символічний дар — цю чашу — передала найстарша українська академія наук — Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА, що змушене большевицькою окупацією, опинилося сьогодні також у вільному світі, щоб далі голосити непофальшовану дійсну правду про український нарід, його культуру і історію та зокрема про його відданість Богові і Божому Провидінню. Оця найстарша українська академія наук — Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА рішило особливим способом висловити тепер свою найглибшу пошану нашому Первоієрархові, Верховному Архиєпископові, Їх Еміненції Йосифові Кардиналові Сліпому, що продовжує сьогодні світлу традицію великих Князів нашої Української Церкви, Київських і Галицьких Митрополитів Іларіона, Клима Смолятича, Вен'ямина Рутського, Петра Могили та Андрея Шептицького...

Архиєпископ Кир Бучко передав Їх Еміненції Кардиналові Йосифові Сліпому дорогоцінну чашу, дар Американського Наукового Товариства ім. Шевченка та пам'яткову грамоту. В грамоті, що її виконав мистець Я. Гніздовський, зазначено, що цю чашу приносять в дарі члени Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА, щоб цим засвідчити глибоку пошану Їх Еміненції, як великому українському ученому, та висловити сердечний подив для свого Митрополита-Ісповідника, що переможно пройшов через горнило мук і випив повну гірку чашу страждань за віру Христову та волю краю і науки. Грамоту підписало 115 членів НТШ, що уфундували цей дар.

По відспіванню в'язанки українських пісень хором питомців, відповів зворушений Кардинал і Верховний Архиєпископ Кир Йосиф Сліпий, підкреслюючи незабутнє враження такого щирого вияву прихильности і любови збоку нашого найстаршого Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА та висловив почування вдячности для голови Товариства, його Управи та всіх членів НТШ. Кардинал Кир Йосиф Сліпий зазначив, що ми завжди шукаємо в нашій історії позитивних та загально об'єднуючих діл. Так завжди чинила наша Церква, що впродовж віків природніми та надприродніми засобами об'єднувала і цементувала весь нарід. До тих об'єднуючих засобів слід передусім зарахувати нашу культуру і науку, бо вони є наявними показниками нашої національної свідомости та творчого генія українського народу. Майже впродовж цілого одного століття, Наукове Товариство ім. Шевченка сповняло це своє високе завдання і то зокрема в найбільш бурхливих часах нашої історії. Наше Товариство майже впродовж одного століття мало об'єднуючу силу на Україні, силу духову і могутню, бо воно об'єднувало всіх, без різниці віровизнання і політичних переконань та давало великий свій вклад в скарбницю людського знання.

Многоліттєвім закінчено цю академію, що найшла також відгомін в місцевій італійській пресі. І так „Оссерваторе Романо" з 1-го липня подало перебіг цієї цілої урочистости, зміст промов Архиєпископа Бучка та Кардинала Сліпого, зазначуючи при тому ту важливу ролю, що її відограє Наукове Товариство ім. Шевченка для української вільної науки й культури. Українське Пресове Бюро також подало з цього приводу статтю у своєму останньому бюлетені.

Р. К.

ПРОФЕСОР ІЛЛЯ ГРИГОРЕНКО

(Некролог)

13 липня 1965 року в Ютиці, Н. Й., помер, проживши 75 років, професор УТГІ і УТІ, науковий співробітник і член Фундації УВАН Ілля Григоренко.

Покійний походив зі старого українського роду, був зразковим українським патріотом, у свій час як вояк брав участь у визвольній боротьбі в роках 1917-1920.

Як багато інших діячів, після окупації України московськими большевиками, переключився на культурний фронт. Закінчивши агрономічний факультет Київського політехнічного інституту в 1923 р., почав працювати в Київській Красвій дослідній станції, і одночасно викладовцем асистентом при катедрі Тваринництва у проф. Устьянцева в Київськім Ветиринарно-Зоотехнічнім інституті. В 1930 році почав самостійно керувати катедрою і читати курси розплоду та годів тварин.

Як український вчений був окупаційною владою ув'язнюваний і після звільнення з забороною працювати на педагогічній роботі, навіть якийсь час поневіряв-ся без роботи В 1939 році, завдяки певному збігові обставин, дістав працю в науково-дослідному інституті ставкового та озерно-річкового господарства. В цій науковій установі працював аж до початку другої світової війни, керуючи сектором селекції та генетики.

Еміґрував в січні 1943 року до Німеччини, спочатку до Кеніґсберґу, а згодом до Мюнхену, де при ветеринарному факультеті місцевого університету використовувався німцями то як лектор для евакуйованих зі Сходу сільсько-господарських спеціялістів, то як робітник для прибирання території університету після збомблення.

Після окупації Німеччини американцями брав участь в організації національного і культурного життя в Баварії, в організації УТГІ, УВАН і середнього технічного шкільництва. В УТГІ був обраний професором і читав курси розплоду і годівлі тварин на агрономічному і ветеринарному факультетах був членом деканату ветеринарного факультету, членом Делеґатури УТГІ в Мюнхені. В УВАН був активним членом Біологічної Секції в Мюнхені.

Мешкаючи на приватній кватирі, трагічно пережив репатріяційну кампанію, і події, що були наслідком цього, залишили в нього свій вплив назавжди. Він після того ніколи не переставав сподіватися, що репатріяція таки повториться.

По приїзді до ЗДА оселився в Ютиці. Жив самітно, уникав контактів із своїми колегами, науковими та громадськими установами. Часто хворів на серце.

Покійний вважається визначним вченим зоотехніком, знавцем українського тваринництва. У свойому життю виконав багато цікавих наукових праць, з них опублікував всього 20, в тому монографії про українські вівці і кози. Більшість праць його відносяться до проблем годівлі тварин, а в останній період і годівлі риби.

Проф. Григоренко був не тільки вузьким фахівцем, він цікавився загальнобіологічними і загально філософськими проблемами. Був гарним викладовцем, добрим педагогом. В розмовах висловлював цікаві думки на наші національні і загальнолюдські проблеми. Правдоподібно, що й фіксував свої висловлювання у відповідній літературній формі, які мусять знаходитися в його архіві. Повсякденною мрією покійного було дожити до звільнення України. В тому покійний був свято „переконаний", але, як видно, доля судила йому не бачити батьківщини вільною. Закінчив своє не легке життя на чужині, далеко від Києва, де минули його молоді і наступні страдницькі роки. Не залишив по собі ні маєтків, ні родини, лише добру славу скромного вченого, і доброго, культурного, непримиримого до окупантів українця.

Нехай же земля нової нашої Батьківщини буде йому легкою!

З доручення групи земляків і колеґ — Іван Розгін.

● Комуно-мадярський уряд видалив з Будапешту третього секретаря тамошньої британської амбасади П. А. Фовлера, закинувши йому „несумісну з його становищем діяльність". У відплату британський уряд видалив 3-го секретаря мадярської амбасади в Лондоні, Геза Рибку.

● Війна у Південному В'єтнамі з перебуванням там коло 100.000 американських і інших чужоземних вояків (ця цифра значно зросте в найближчому часі), породила там складну соціяльну й морально-обичаєву проблему: в самому Сайґоні є кількасот ресторанів і шинків з автохтонними кельнерками, які знайомляться з американськими вояками. Таку дівчину бойкотують потім її давні приятельки й сусіди, але її родина з-правила дістає завдяки такому знайомству поважні матеріяльні користі. Однак південно-в'єтнамська дівчина, що хоче дістати працю в одному з таких закладів, мусить знати англійську мову та дістати згоду від батьків.

МОЛОДІ АМБАСАДОРИ УКРАЇНСТВА

(Закінчення із стор. 2-ої)

його культура і заняття, українська література. Історія України, доля українського народу під большевиками, відношення українського народу до Америки, — словом, в короткій, сконденсованій формі ціла енциклопедія українознавства.

Захоплена викладом свого учня учителька прочитувала пильно кожний розділ, давала під ним свої оцінки: „вері гуд, вері файн, ексцеллент, ексцеллент". В кінці здивована запитує, звідки він усе це знає? Їй відповідає Я. коротко: „Я кожної суботи ходжу до школи українознавства і там я цього навчився".

Ця вчителька не тільки відноситься з любов'ю і пошаною до свого талановитого учня, вона не тільки хвалить його перед клясою, але напевно похвалилася ним на педагогічній раді перед другими учителями, які враз з нею мусіли призадуматися над проблемою поневоленої України. І може неодин з них зревідував свої дотепе-рішні відомості про цю країну і її нарід.

Так то своєю пильністю і працею учень Я. не тільки вибився на передову позицію в своїй клясі і школі, але й зробив велику прислугу своєму народові.

Питаємо, котра українська мама, котрий український батько не були би горді з такої дитини?

Але шляхетні грушки не ростуть на вербах ані навіть на дичці - груші. Їх треба защепити шляхетними зразками, доглядати, плекати. Те саме і з дітьми. Щоби опрокидувати ворожі фальші і брехні, щоби голосити правду про Україну, треба й передусім самому знати.

Частинно могли би дещо з тих знань дати самі батьки, але вони не завжди вміють і не завжди мають можливість зробити це.

Зробить це — як бачимо з повищих прикладів — школа українознавства, в якій під проводом досвідчених фахових педагогів дитина пізнає не лише українську мову, але й історію й географію, літературу й культуру свого народу.

Про це слід пам'ятати українським батькам особливо тепер, на порозі нового шкільного року. Де ще й досі немає ні школи, ні курсів українознавства, там треба їх у порозумінні із Шкільною Радою УКК, негайно організувати, використовуючи ті культурні сили, які в даній місцевості знайдуться. Де ж є вже школа українознавства, пішлім до неї своїх дітей. Хай не м'якнуть серця батьків на різні вимівки їхніх дітей, які часто нерадо йдуть до своєї, звичайної суботньої школи. Ця їх нехіть до певної міри зрозуміла, бо ж ця школа відбирає їм час, який вони воліли би присвятити розвагам і забавам. Вони ж ще діти і не мусять здавати собі повністю справи з ваги науки.

Але батьки повинні розуміти, що чим більше їх дитина навчиться сьогодні, тим кращу позицію здобуде вона завтра і цим принесе користь не лише собі самій, своїм батькам і своєму народові, але й своєму народові.

Замість квітів на свіжу могилу нашого Найдорожчого Приятеля

сл. п.

д-ра ЄВГЕНА КІНДРАТОВИЧА ПРИХОДЬКА

складаємо 20.00 долярів на УНРаду

Б. адютант Командарма

майор І. МИКОЛАЄНКО з Дружиною

ДЕНВЕРСЬКА ГРУПА УВАН У США

з глибоким смутком повідомляє,

що 15-го серпня 1965 року, в третій годині ранком,

помер на 80-му році життя, після тяжкої і довгої недуги,

✠

сл. п. проф. д-р Володимир Прокопович ТИМОШЕНКО

голова Денверської Групи УВАН.

Родині Покійного висловлюємо наше щире співчуття.

ДЕНВЕРСЬКА ГРУПА УВАН

УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ

Відділ НЮАРК, Н. Дж.

з великим смутком повідомляє

Побратимів і Українську Громаду про несподівану смерть Члена і б. довголітнього Голову Відділу, сотника УГА

✠

Д-ра ВОЛОДИМИРА БЕМКА

Родині Покійного висловлюємо якнайглибше співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ОбВУА в НЮАРКУ, Н. Дж.

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними та Знайомими, що в неділю, 15-го серпня 1965 року по довгій і важкій недузі упокоїлася в Бозі, на 55-му році життя наша Найдорожча ДРУЖИНА і БРАТОВА

бл. п.

МАГДАЛИНА ГУСАК

родом зі села Гайворонка, повіт Підгайці, Україна.

Похорон відбувся в середу, 18 серпня 1965 р. з церкви св. о. Миколая у Вілмінґтон, Дел. на католицький цвинтар.

Про молитви за душу Покійної просять

горем прибиті:

ІВАН — муж

ЕВСТАХІЙ і КАТЕРИНА — шваґри

Два брати в Краю

і Родина

СПОРТ

Редагує В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Чорноморська Січ", Нюарк — Гобокен Ф. К. — товариські футбольні змагання відбудуться в неділю 22-го серпня о год. 3:30 по полудні на грищі Фармерс Грув в Юніон, Н. Дж. Передзмаг резерв о год. 2 по полудні.

Легкоатлетичні першості УСЦАК — відбудуться 28-го і 29-го серпня на оселі — „Пластова Січ" біля Торонта в Канаді. Зголошення до участи приймає:

W. Kuz
6 Sully Cresc., Toronto 3, Ont. Canada

Цілий ряд легкоатлетичних конкуренцій будуть проведені для окремих груп молоді до 15 року життя, юнаків і юначок 16 - 18 років, та для чоловіків і жінок понад 18 років. Господарем змагань є Пластова Станиця в Торонті.

Турнір відбиванки на оселі Верховина — відбудеться 28-го і 29-го серпня 1965 р. Дружини чоловіків і жінок будуть змагатися за мандрівні чаші УРСоюзу. В минулому році відбиванкарі Української Централі з Пасейку здобули чашу для чоловіків на власність, а чашу жінок перейшла з рук „Чорноморської Січі" з Нюарку до нового першуна турніру Верховини — „Довбуша" з Ню Гейвену. Турніром проводитиме ланковий відбиванки СУАСТ - Схід д-р М. Снігурович, головним суддею змагань буде Адріян Лапичак, а секретарем М. Яворський. Зголошення до участи в турнірі приймає до п'ятниці, 27-го серпня ц. р.:

M. Jaworsky
UWA
Glen Spey, N. Y.

**

ПЕРШОСТІ УСЦАК В ТЕНІСІ І ПЛАВАННІ НА СОЮЗІВЦІ

Українська Спортова Централя Америки і Канади розіслала свої членам, Товариствам і Клюбам, обіжник про чергові тенісові і плавацькі першості Централі, які відбудуться 4, 5 і 6 вересня на Союзівці.

Тенісові змагання — будуть вже дев'ятими офіційними індивідуальними першостями УСЦАК, а десятими традиційними змаганнями, що їх щорічно організує на Союзівці Карпатський Лещетарський Клюб. Українські тенісисти змагатимуться в групах чоловіків, жінок, сеньйорів (товище 40 років, та юнаків і юначок до 18-го року життя за чаші першунів, що їх щорічно фундують УНСоюз, Союзівка, „Свобода" і „Український Тижневик". Зголошення враз із вписовим по $2.50 від змагуна приймає інж. Богдан Рак, адреса якого:

43-21 49th Street
Long Island City N. Y. 11104
Tel. TW 8-7685

Льосування зустрічей відбудеться перед змаганнями на засіданні Комісії Змагань. Початок змагань в суботу, 4-го вересня, о год. 9:00 рано.

Плавацькі змагання — відбудуться в суботу і неділю, 4-го і 5-го вересня на басейні союзівки. Переможці одержать медалі першунів від УНСоюзу та грамоти від УСЦАК. Змагання будуть проведені в таких конкуренціях: **чоловіки** — 50 і 100 м. довільним, 100 м. грудним, гінці 4 х 50 довільним; **жінки** — 50 м. довільним; **юнаки до 16 років** — 50 м. довільним; **юначки до 16 років** — 50 м. довільним; **хлопці до 12 років** — 25 м. довільним. Зголошення у інж. Богдана Рака на адресу, подану вище. Початок змагань в суботу, 4-го вересня, о год. 4-ій по полудні.

Змагуни мають самі подбати про замовлення приміщення на Союзівці, звертаючись в цій справі на адресу:

Soyuzivka
Ukrainian National Ass'n Estate
Kerhonkson, N. Y.

**

ЗА ДАЛЬШИЙ РІСТ ФУТБОЛУ В ЗДА

Більшість футбольних стадіонів ще вкриті літнім порохом від посухи, а вже всіли розпочалися футбольні „баталії" між гарячими симпатиками „короля" спорту. Деякі клюби відбули перші треніногові гри, але справжні „бої" за точки розпічнуться щойно в половині вересня. Тепер погляди „армії" любителів цієї гри, прикуті до своїх клюбів. Їх цікавить усе: як гратимуть їх улюбленці в новому сезоні, чи зробили вони висновки з помилок минулого, як взагалі закінчиться цей черговий футбольний маратон?

Що можна вже тепер відповісти зацікавленим? До боротьби виступлять тільки на Сході ЗДА сотні клюбів, в тому 24 в найсильніших лігах: Американській Футбольній Лізі і Німецько-Американському Футбольному Союзі. Українці, як відомо, заступлені в багатьох стейтових Футбольних Лігах і особливо в згаданих найсильніших лігах. В АФЛ виступають — „Тризуб" Філядельфія і „Чорноморська Січ" Нюарк, а в НАФС — УСК, Ню Йорк, який саме в минулому сезоні здобув чемпіонат ЗДА. Минулого року, вперше в історії українського спорту в Новому Світі доля звела усіх згаданих футбольних репрезентантів до одного експериментального твору, яким була „Велика Дванадцятка" Східної Конференції. Як усе всім відомо, ця штучна „висока кляса" футбольна розпалася, не витримавши цілого року існування, не без шкоди для клюбів - учасників, та для справи дальшого росту футболу в ЗДА. Отже в цьому сезоні „Тризуб" та „Чорноморська Січ" виступатимуть дальше в АФЛізі, а УСК Н. Й. в НАФСоюзі. Сумніваємося, чи тепер після гіркого досвіду для деяких клюбів вдасться заманути їх до чергових фантастичних професійних ліг, про які блукають версії і чутки. Наші українські клюби можуть продовжувати спокійно своє існування та корисну працю для росту футболу в ЗДА в Лігах своєї приналежности. То правда, що цей рід спорту в ЗДА не є зорганізований на рівні країн Европи і Південної Америки. Одначе чудотворцями ми є і цього стану не змінимо, як не змінили його такі сильні етнічні групи як: ірляндська, шкотська, англійська, німецька. А люблять вони футбол не менше за нас. Тим часом українські клюби відіграють і так переддову ролю, не тільки в найсильніших лігах, але і в цілих ЗДА, здобуваючи чаші країни. Хоч би тільки з цього важливого факту будьмо вдоволені.

В нас самих не мало проблем, якими треба зайнятися в першу чергу.. Брак власних резерв-футбольного нарибку, брак кваліфікованих тренерів, брак власних площ і т. д. Чи можна при наявності оцих браків мріяти нам про великий футбол? Дальший ріст футболу в ЗДА, а разом з ним і якість українських дружин не зміниться на краще так довго, як довго існуватимуть браки, що ми їх згадали. Щойно після їх усунення можна б думати про дальші кроки реорганізації американського футболу.

О. Твардовський

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ ЗА ПЕРШІСТЬ АФЛіги

Дванадцять дружин Американської Ліги проведуть розгри за першість у двох групах по шість дружин. Вони розіграють по дві зустрічі кожна з кожною в своїх групах, та по одній грі з кожною дружиною другої групи. Опісля першуни двох груп вирішать між собою справу кінцевого чемпіона цілої АФЛіги.

В групі Північ гратимуть: „Тризуб", „Гакоах", Гартфорд, „Метрос", „Рома", і Португальський СК. В групі Південь стануть проти себе: „Чорноморська Січ", „Інтер", Мадярський С. К., „Юрик Тр.", Польські Соколи і „Олімпія" — Ню Брітен, Конн.

Вже вильосувано розгри осінньої рунди АФЛіги, в яких українським дружинам „Тризубові" і „Чорноморській Січі" визначено такі зустрічі (господарі на першому місці):

9. 19. — Юрик Тр. — Чорноморська Січ
Португальський Клюб — Тризуб
9. 26. — Чорномор. Січ — Польські Соколи
Тризуб — Метрос
10.3. — Олімпія — ЧСіч
Гакоах — Тризуб
10. 10. — Чорномор. Січ — Португальський СК
Тризуб — Гакоах
10. 17. — Рома — ЧСіч
Метрос — Тризуб
10. 24. — ЧСіч — Юрик Тр.
Тризуб — Португаль. СК
10. 31. — Метрос — ЧСіч
Юрик Тр. — Тризуб
11. 7. ЧСіч — Олімпія
Тризуб — Рома
11. 14. — день призначений на гри за Чашу ЗДА.
11. 21. — Мадярський СК — Чорноморська Січ
Тризуб — Гартфорд
11. 28. — дальші змагання за Чашу ЗДА і евентуальні доповнення невідбутих раніше визначених гор.

**

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „РОМА" 0 : 2

Вейн, Н. Дж. 15-го серпня. — Футболісти „Чорноморської Січі" з Нюарку відбули товариські змагання з італійською дружиною з Петерсону для випробування нових змагунів. „ЧС" виступила до цієї зустрічі у резервовому складі з рядом нових змагунів. З минулорічного складу грали лише Юрків, Саварин і Хромовський.

О.Т.

Українські легкоатлети запрошені на змагання Литовського Союзу

Литовський Союз Атлетів Північної Америки влаштовує в суботу, 21-го серпня в Шикаґо легкоатлетичні змагання за першість Союзу на терені Середнього Заходу. Змагання для груп хлопців і дівчат почнуться в суботу о год. 11-й рано, а для чоловіків і жінок о год. 2-ій по полудні. Місце змагань — Стадіон Гансон Парку на розі вулиць Сентрал і Фуллертон. Першості будуть проведені в таких вікових групах: чоловіки від 19-го року вгору, хлопці 16-18 років, хлопці 14-15 років, хлопці 12-13 років, хлопці 10-11 років і хлопці до 10-го року життя; жінки від 16-го року вгору, та дівчата нижче 16 років у таких же вікових групах як хлопці.

Провід Литовського Союзу Атлетів звернувся до української спортової молоді, головно в місті Шикаґо і його околиці, із запрошенням, щоб українці взяли участь у цих легкоатлетичних змаганнях. У цьому заклику — запрошенні до українських спортовців провідники змагань підкреслюють надію, що зустріч української і литовської молоді на спортовому майдані буде дальшим кроком до затіснення приязні цих двох народів. Інформації про ці змагання уділює:

Mr. Z. Ziupsnys
5950 So. Fairfield St.
Chicago, Ill. 60629
Tel. PR 6-6412

Зголошення учасників будуть прийматися до самого початку змагань на Стадіоні Гансон Парку.

ЛЕГКОАТЛЕТИ ЗДА ПЕРЕМОГЛИ НІМЦІВ

Репрезентанти ЗДА здобули другу перемогу у міжнародних змаганнях після поразки в Києві із збірною СССР. Цим разом вони перемогли Німеччину в зустрічі чоловіків з рахунком 142: 91 та в зустрічі жінок 62: 55. В місті Авгсбургу 11-го і 12-го серпня відбулись змагання збірних чоловіків, в яких на 21 конкуренцію американці здобули перші місця у 16-ох. Героєм серед американців був Віллі Мілс, який пробіг 10 000 метрів в часі 28:17:6. Цим переможним бігом встановив Мілс новий американський рекорд на 10 000 м. З німців найкраще попис ався першун десятизмагу Горс Бесер.

Американки здобули день пізніше в Мюнхені першу в історії перемогу над німками. В цій зустрічі американка Едіт Мекґвайр була першою в бігу на 200 м. з часом 23.1 сек., а Вайома Таюс в бігу на 100 м. з часом 11.4 (її рекорд — 11.1). Ці дві змагунки були в чвірці гінців 4 х 100 м., які перемогли з часом 44.9. Американки здобули також перемоги в бігу на 400 м. стрибках вгору і вдовжінь і меті ратищем, займаючи сім перших місць на всіх одинадцять конкуренцій.

ПРОБИ ЗМІН ПРАВИЛ ТЕНІСУ

Джіммі Ван Ален, заможний симпатик і патрон тенісу в ЗДА, запропонував деякі зміни в грі та способі числення точок у тенісі, який консервативно зберігає старі правила гри. Ван Ален запропонував впровадити в грі лінію серви, яка була б три стопи від кінцевої лінії тенісового поля. Це мало б влегшити приймання серви, якими часто здобувають тенісисти точки. Також запропонував Ван Ален змінити спосіб числення точок у тенісі, числячи їх від один до 31, при чому ціла зустріч мала б тривати до часу, коли переможець осягне 31 точку, але обов'язково з різницею двох точок. Коли б зустріч дійшла до рівного рахунку 30:30, Ален запропонував продовження зустрічі на дальших вісім точок, тобто до 38. Після кожних п'яти точок мала б бути зміна серви (подачі). Числення кожного здобутого м'яча однією точкою (а не 15, 30 і 40) значно упрощувало б числення, а в данному випадку, Алена, ведення тенісових змагань та мало б скоротити кожну зустріч і зробити її живішою та емоційною. Недавно запросив Ван Ален визначних тенісистів на перші пробні змагання тенісу з цими пропонованими змінами. В них взяли участь між іншими Гонзалес, Бухгольц, Розвол і Лавер. В цьому експериментальному турнірі в місті Нюпорті кожна зустріч тривала пересічно по 40 хвилин.

Японія відзначає жалобою 20-річчя капітуляції

Токіо. — Японський імператор Гірогіто і його дружина Нагако проводили на пропам'ятних обходах у честь поляглих трьох мільйонів японців в другій світовій війні, з нагоди 20-ліття японської капітуляції. Тому 20 років, 14 серпня 1945, той імператор, що тепер має 64 роки, рішив — всупереч становищу генерального штабу японських збройних сил — закінчити війну капітуляцією. Акт формального підписання капітуляції, що — між іншим — признавала право Америці на 6 і піврічну окупацію Японії, відбувся на лінійному воєнному кораблі „Міссурі" 2 вересня 1945. Японія знаходилась тоді в руїнах, а катастрофа міст Гірошіма й Нагасакі, які впали жертвами перших двох атомових атак, поглибила була в японському народі психічний заколот. Сьогодні Японія відбудована й належить до країн з найвище розвиненим промислом. На згаданому жалібному зібранні в Токіо було прявних 5.000 осіб — ввесь уряд, всі члени парляменту, реп резентанти всіх 46 японських префектур (адміністраційних провінцій) та провідні діячі з різних сфер і кол громадянства. Хоча японський монарх позбавлений давної абсолютної влади і стягнений з п'єдесталу „божественности", проте він втішається ще більшою любов'ю і пошаною в народі, як тому 20 років.

ТАРЗАН, ч. 5 483. Непорозуміння триває!

— Чи ж ви собі не пригадуєте, — впирався молодий чоловік, — Та ж це я... Стів Гарріс! Незнайомий насупив брови. — Ви помиляєтесь. Я називаюся Маріо Морелі.

— Ви не повинні жартувати, Тарзане, — сказав Гарріс невдоволеним голосом. Передусім, це ж минуло п'ять років, як ми...

— Слухайте, приятелю, це не жадний жарт! — перебив товариш Морелі. — А тепер марш!